

**III Semester B.Com. Examination, October/November 2012
(Repeaters) (2007-08 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – III
Drama and Vanijyam Ratnavali and Vanijyam**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 90

Instruction : Answer in Sanskrit, English or Kannada.

I. द्वयोः प्रबन्धं लिखत ।

(2×10=20)

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

Write an essay on **any two** of the following :

1) संकेतिकाङ्कं विमर्श्य लिखत ।

ಸಂಕೇತಿಕಾಂಕವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ವಿಮರ್ಶಿಸಿ.

Explain critically the संकेतिकाङ्क

2) सागरिकायाः पात्र चित्रणाऽ ।

ಸಾಗರಿಕೆಯ ಪಾತ್ರದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Sketch the character of Sagarika.

3) श्री हर्षमहाकवेः जीवनं, कालः, कृतयः, शैली च विवृणुत ।

ಶ್ರೀ ಹರ್ಷಮಹಾಕವಿಯ ಜೀವನ, ಕಾಲ, ಕೃತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Explain about date, life, works and style of poet Sri Harsha.

II. चतुर्णां श्लोकनाम् अनुवादे लिखित्वा भावं विवृणुत ।

(4×5=20)

ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any four** of the following :

1) राज्यं निर्जितशत्रु योग्यसचिवे न्यस्तः समस्तो भरः

सम्यक् पालनलालिताः प्रशमिताशेषोपसर्गाः प्रजाः ।

प्रद्योतस्य सुता वसन्तसमयस्त्वं चेति नाम्ना धृतिं

कामः काममुपैत्वयं मम पुनर्मन्ये महानुत्सवः॥

P.T.O.

- 2) नीतो विक्रमबाहुरात्मसमतां प्राप्तेयमुर्वीतले
सारं सागरिका ससागरमहीप्राप्त्येकहेतुः प्रिया ।
देवी प्रीतिमुपागता च भगिनीलाभाज्जिताः कोसलाः
किं नास्ति त्वयि सत्यमात्यवृषभे यस्मै करोमि स्पृहम् ॥
- 3) जितमुडुपतिना नमः सुरभ्यो द्विजवृषभा निरूपद्रवा भवन्तु ।
भवतु च पृथिवी समृद्धसस्या प्रतपतु चन्द्रवपुर्न रेन्द्रचन्द्रः ॥
- 4) मम कण्ठगताः प्राणाः पाशे कण्ठगते तव ।
अतः स्वार्थः प्रयत्नोऽयं त्यज्यतां साहसं प्रिये ॥
- 5) संतापो हृदय स्मरानलकृतः संप्रत्ययं सह्यतां
नास्त्येवोपशमोऽस्य तां प्रति पुनः किं त्वं मुधा ताम्यसि ।
यन्मूढेन मया तदा कथमपि प्राप्तो गृहीत्वा चिरं
विन्यस्तस्त्वयि सान्द्रचन्दनरसस्पर्शो न तस्याः करः ॥
- 6) एष ब्रह्मा सरोजे रजनिकरकलाशेखरः शंकरोऽयं
दोभिर्देत्यान्तकोऽसौ सधनुरसिगदाचक्रचिह्नैश्चतुर्भिः ।
एषोऽप्यैरावतस्यस्त्रिदशपतिरमी देवि देवास्तथान्ये
नृत्यन्ति व्याम्नि चैताश्चलचरणत्रूपुरा दिव्यनार्यः ॥

III. एकस्य गद्यभागस्य अनुवादं लिखत ।

(1×10=10)

ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿರಿ.

Translate any one of the following :

सागरिका - (विलोक्य सभयम्) सुसंगते ज्ञायते पुनरपि स दृष्टवानर आगच्छतीति ।

सुसंगता - (विदूषकं दृष्ट्वा विहस्य) अयि कातरे मा बिभीहि । भर्तुः पार्श्ववर्ती आर्यवसन्तकः खल्वेषः ।

सागरिका - (सस्पृहमवलोक्य ।) सखि सुसंगते दर्शनीयः खल्वयं जनः ।

सुसंगता - अयि सुस्थिते किमनेन दुष्टेन । दूरे भवति खलु सारिका । तदेहि । अनुसरावः ।

अथवा/OR

वासवदत्ता : हञ्जे काञ्चनमाले सत्यमेव मम वेषं कृत्वा सागरिकार्यपुत्रमभिसरिष्यति ।

काञ्चनमाला : कथमन्यथा भट्टिन्यै निवेद्यते । अथवा चित्रशालि का द्वारे स्थितो वसन्तक एव ते
प्रत्ययमुत्पादयिष्यति ।

वासवदत्ता : तेन हि तत्रैव गच्छावः ।

काञ्चनमाला : एत्वेतु भट्टिनी ।

IV. त्रयाणां सन्दर्भ सहित विवरणं लिखत ।

(3×4=12)

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿರಿ.

Annotate any three of the following :

- 1) अहो निर्भरः क्रीडारसः परिजनस्य ।
- 2) दृष्टं यद् दृष्टव्यम् ।
- 3) प्रियसखि विषमं प्रेम मरणं शरणं न वरमेकम् ।
- 4) अचिन्त्यो हि मणि मन्त्रौषधीनां प्रभावः ।
- 5) चतुर्वेदी ब्राह्मण इव ऋचः पठितुं प्रवृत्ता ।
- 6) दुरवगाहा गतिर्देवस्य ।

V. द्वयोः लघुटिप्पणीं लिखत ।

(2×4=8)

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write a note on any two of the following.

- 1) यौगन्धरायणः ।
- 2) उदयनः ।
- 3) नान्दी ।
- 4) कुसुमायुधपूजा ।

VI. एकस्य उत्तरं प्रबन्धरूपेण लिखत ।

ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಪ್ರಬಂಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

Write an essay on **any one** of the following.

a) पण्याध्यक्षस्य कर्तव्यमधिकृत्य लिखत ।

ಪಣ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about the duties of “पण्याध्यक्ष”

अथवा/OR

शुल्काध्यक्षस्य कर्तव्यमधिकृत्य लिखत ।

ಶುಲ್ಕಾಧ್ಯಕ್ಷನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about the duties of “शुल्काध्यक्ष”.

b) द्वयोः लघु टिप्पणीं लिखत ।

(2×4=8)

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following.

a) कुप्याध्यक्षः ।

b) कौटिल्यः ।

c) अक्षपटले गणनिक्यधिकारः ।

d) स्वदेशे वाणिज्यव्यवहारः ।